

Posudek školitelky na diplomovou práci Andrey Fogelové na téma *Mezinárodněprávní instrumenty boje proti financování terorismu*

Diplomová práce o standardním rozsahu 78 stran (z toho 64 stran vlastního textu) pojednává o v poslední době hojně diskutovaném problému právní úpravy boje proti financování terorismu. Diplomantka si klade za cíl popsat, analyzovat a srovnat tři typy mezinárodněprávních instrumentů, jež jsou v tomto kontextu k dispozici na univerzální úrovni, tedy mezinárodní smluvní instrumenty, rezoluce Rady bezpečnosti OSN a dokumenty přijaté v rámci FATF. Analýza a následné srovnání nejsou není bez zajímavosti, byť diplomantka z nich nevyvozuje jednoznačné závěry. Práce navíc trpí jistou deskriptivností a určité výhrady lze mít i k formální stránce jejího zpracování.

1. Aktuálnost (novost) a náročnost tématu:

Téma právní úpravy boje proti financování terorismu nabylo na aktuálnosti po teroristických útocích z 11. září 2001. Během následujících let zájem o něj postupně poněkud opadl, stále ale zůstává zajímavým a diskutovaným tématem. Míra náročnosti zpracování závisí na perspektivě, z níž daná práce o tématu pojednává. Analytická a komparativní perspektiva zvolená v této práci kladla na diplomantku střední nároky. Na straně jedné jí instrumenty boje proti financování terorismu existující na univerzální úrovni stanovily jasný rámec, ve kterém se mohla pohybovat. Na druhé straně bylo třeba v práci vymezit určitá kritéria, od nichž by se odvíjelo srovnání daných instrumentů. Je třeba říci, že v tomto druhém ohledu má práce limity, neboť daná kritéria nejsou stanovena zcela jasně.

2. Formální stránka práce a využití zdroje:

Práce má slušnou formální a jazykovou úroveň a objevuje se v ní malý počet chyb a překlepů. Poněkud rušivě působí nicméně nejednotná úprava odstavců, a to jak pokud jde o jejich délku, tak o ne/odsazení od kraje stránky. Práce též není prosta některých anglicismů (např. Valné Shromáždění – str. 9). Vcelku v pořádku je i poznámkový aparát a bibliografie, byť u internetových odkazů chybí standardní datum navštívení webové stránky. Množství a povaha využitých primárních zdrojů a sekundární literatury odpovídají charakteru výstupu, ocenění si zaslouží rovnoměrné zastoupení české i zahraniční literatury.

3. Obsahová stránka práce:

Diplomová práce je rozčleněna do úvodu, pěti kapitol a závěru, k nimž je připojen seznam použité literatury, seznam zkratk a česky a anglicky psané shrnutí. V úvodu autorka představuje téma, vysvětluje jeho relevanci a uvádí cíl práce. Tím je, jak již bylo řečeno, popis, analýza a komparace univerzálních instrumentů boje proti financování terorismu. Poněkud neintegrálně působí první kapitola nazvaná *Role mezinárodních organizací v boji proti terorismu*. Tato kapitola se přes svůj široký název zabývá pouze rolí OSN. To poněkud kontrastuje s tím, že – jak sama diplomantka uvádí – „na mezinárodní úrovni se bojem proti financování terorismu zabývají různé organizace, a to buď univerzální jako OSN, nebo regionální jako Rada Evropy, orgány Evropské unie a jiné, kupříkladu FATF nebo MMF“ (str. 9). Není jasné, proč si z této šíře organizací diplomantka vybírá pouze OSN a nepředstavuje např. FATF a MMF, byť se rovněž jedná o aktéry univerzální povahy. Ostatně u FATF je sporné, nakolik ji lze označit za mezinárodní organizaci.

Druhá kapitola práce je věnována mezinárodním smlouvám zabývajícím se bojem proti terorismu, které byly do dnešního dne přijaty na univerzální úrovni, v rámci OSN. Převážnou část kapitoly zabírá popis a rozbor *Mezinárodní úmluvy o potlačování financování terorismu* z roku 1999. Tento instrument je nepochybně v oblasti boje proti financování terorismu klíčový. Je nicméně poněkud škoda, že se diplomatka nijak nezamýšlí nad tím, zda pro boj proti financování terorismu mají relevanci i jiné univerzální instrumenty, konkrétně sektorové úmluvy a připravovaná *Všeobecná úmluva o potlačování terorismu*. Sektorové úmluvy jsou v práci jen vyjmenovány, Všeobecná úmluva je zmíněna na několika místech textu (např. str. 32-33), samostatně uvedena ale není. *Mezinárodní úmluvu o potlačování financování terorismu* představuje naopak diplomantka dosti komplexně. Snaží se přitom úmluvu nejen popsat, ale i zhodnotit – byť prvky deskripce v textu převažují. V hodnocení zaujme zejména názor, že Úmluva není „soběstačná“ (str. 33) a musí být podpořena dalšími univerzálními instrumenty. Tento závěr z textu nutně nevyplývá a je škoda, že diplomantka nevěnovala větší prostor jeho odůvodnění.

Třetí kapitola se zabývá nástroji boje proti financování terorismu přijatými Radou bezpečnosti OSN. Diplomantka nejprve představuje rezoluce z doby před teroristickými útoky na USA, např. rezoluci 1267 z roku 1999, a následně se podrobně zaměřuje na klíčovou rezoluci 1373 z roku 2001 a na ni navazující instrumenty. Text je opět převážně deskriptivní,

jeho kladem nicméně je, že charakterizuje nejen instrumenty samotné, ale sleduje i fungování režimu, který by na jejich základě vytvořený. Čtvrtá kapitola pojednává o nástrojích FATF, zejména o Čtyřiceti doporučeních a Zvláštních doporučeních. Text je informačně cenný, byť opět chybí podrobnější analýza. Nejzajímavější částí práce je nepochybně kapitola pátá, která nabízí srovnání jednotlivých instrumentů, tj. Mezinárodní úmluvy, rezoluce 1373 a Zvláštních doporučení FATF. Srovnání se nejprve zaměřuje na obsah instrumentů a poté posuzuje režimy, které byly na jejich základě vytvořené. Jak již bylo řečeno, diplomantka nestanovuje zcela jasná kritéria, podle nichž srovnání provádí. Navzdory tomu obsahuje práce některé zajímavé postřehy. Závěr práce je poměrně stručný a je spíše rekapitulací jejího obsahu než vyhodnocením hlavních poznatků, k nimž diplomantka dospěla.

4. Otázky k zodpovězení při obhajobě:

V rámci ústní obhajoby by se diplomantka mohla vyjádřit k následujícím otázkám:

- A) V čem jsou hlavní komparativní výhody Mezinárodní úmluvy, rezolucí Rady bezpečnosti a instrumentů FATF (ve vzájemném srovnání)? V čem naopak spočívají hlavní nedostatky těchto instrumentů?
- B) Jak diplomantka hodnotí roli připravované Všeobecné úmluvy o potlačování terorismu v oblasti boje proti financování terorismu? Přinesla by úmluva – podle znění, které je v současné době k dispozici – nějaké změny v dané oblasti?

5. Závěry a doporučení:

Diplomová práce Andrey Fogelové nazvaná *Mezinárodněprávní instrumenty boje financování terorismu* splňuje přes některé nedostatky nároky kladené na diplomové práce na Právnické fakultě UK. **Doporučuji** ji proto k obhajobě a s výhradou úspěšného průběhu této obhajoby ji předběžně hodnotím jako **velmi dobrou**.

V Praze dne 21. září 2011

JUDr. PhDr. Veronika Bílková, PhD., E.MA